

ผลการเฝ้าระวังและคัดกรองพัฒนาการเด็ก 0-5 ปี ในเขตเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอเมือง
จังหวัดอุดรธานี โดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM)
Experimental results and development of children 0-5 years by using the
DSPM, Nong Bua District Municipality, Muang District, Udon Thani.

อิริวัฒน์ กุลวงษ์
ศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี กรมอนามัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาผลการเฝ้าระวังและคัดกรองพัฒนาการเด็ก 0-5 ปี ในเขตเทศบาลตำบลหนองบัว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี โดยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) กลุ่มตัวอย่างคือเด็กอายุแรกเกิดถึง 5 ปี จำนวน 128 คน ผู้ปกครองเด็ก 128 คน พยาบาลวิชาชีพ 4 คน และครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 8 คน ดำเนินการ 10 กุมภาพันธ์ – 10 เมษายน 2561 โดยสัมภาษณ์ผู้ปกครองเด็กด้านการเลี้ยงดูตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ความรู้และการปฏิบัติด้านการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และประเมินพัฒนาการเด็กตามช่วงอายุในคู่มือ ผลการวิจัยพบว่าที่ผ่านมาผู้ปกครองเคยได้รับคู่มือผู้ปกครองเคยได้รับ DSPM ร้อยละ 18 เคยได้รับคำแนะนำร้อยละ 86.3 คำแนะนำที่ได้รับส่วนใหญ่จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 83.3 เคยได้รับการตรวจพัฒนาการร้อยละ 81.2 โดยตรวจกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขร้อยละ 73.6 ผลการตรวจสมวัยร้อยละ 94.7 ส่วนร้อยละ 4.3 ที่มีพัฒนาการไม่สมวัยจะได้รับคำแนะนำให้ผู้ปกครองช่วยส่งเสริมและกระตุ้นแล้วกลับมาประเมินซ้ำในอีก 1 เดือนผลการประเมินกลับมาสมวัยร้อยละ 98.5

ผลการประเมินพัฒนาการเด็กตามช่วงอายุเด็กที่ผ่านทุกด้านที่ประเมินร้อยละ 65.2 ไม่ผ่านการประเมินร้อยละ 34.8 โดยด้านที่ไม่ผ่านมากที่สุดได้แก่ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญาร้อยละ 16.1 รองลงมาคือพัฒนาการด้านการใช้ภาษาร้อยละ 13.6 และด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคมร้อยละ 9 ตามลำดับ พบว่าเพศชายกับเพศหญิงมีพัฒนาการไม่สมวัยร้อยละ 55.1 และ 44.9 ตามลำดับ ช่วงอายุที่ไม่ผ่านมากที่สุดคือช่วง 49-54 เดือนร้อยละ 8.5 และช่วงอายุ 43-48 เดือนร้อยละ 5.1 เด็กที่มีพัฒนาการไม่สมวัยส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงต้นและช่วงกลางของช่วงอายุนั้นคือร้อยละ 75 และร้อยละ 25 จะอยู่ในช่วงปลายของช่วงอายุ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้นี้จะนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยให้พื้นดำเนินการในการเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการต่อไป